7/5846

SÜRELİ

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı :B.12.0.APK.0.07-211 /2661 .../05/2005
Konu :Yazılı Soru Önergesi

10 MART 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 25.04.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-10704 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazı ekinde gönderilen, Konya Milletvekili Atilla KART'a ait 7/5846 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Sağlık Bakanı
Tarım ve Köyişleri Bakanı Vekili

EKLER:
1-Görüş 7/5846 (2 sayfa)

7/5846

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi **:Atilla KART**
Konya Milletvekili

Esas No **:7/5846**

Bilindiği gibi; Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü tarafından, Dahilde İşleme İzin Belgesine (DİİB) sahip kişi ve kuruluşlara, mamul madde ihracına yönelik olarak, dünya fiyatları da dikkate alınarak belirlenen fiyatlar üzerinden buğday satışları gerçekleştirilmektedir. Bu satışlar ihracatçı firmaların uluslar arası piyasalarda Pazar paylarının artmasına olumlu katkılar sağlamak amacıyla yapılmaktadır.

Ancak düzenleniş amacı bu yönde olan bu teşvikin uygulamada haksız kazanç aracı olarak kullanıldığı ve bu konuda Bakanlığın ortada ciddi bulgular olmasına rağmen, Bakanlığın denetim mekanizmalarını devreye sokmadığı ve adeta görevden kaçtığı gözlemlenmektedir. Tarafımıza yazılı olarak ulaşan bilgilere göre; Aksaray İli Eşmekaya, Konya Horozlu, Çumra TMO'den ihraç kayıtlı olarak alınan buğdaylar, Konya Ticaret Borsası'nda esnafa satılmıştır. İlgili Ofislerin ve Konya Ticaret Borsası'nın kayıtlarından yapılacak inceleme sonucunda tespit edilecek plaka kayıtlarıyla bu durum çok net olarak ve hemen anlaşılabilecektir. Aynı durumun Ankara, Adapazarı, Bolu'daki entegre yem fabrikalarında da meydana geldiği tarafımıza ayrıca bildirilmiştir.

Ortada çiftçinin-köylünün emeğinden sağlanan ve ciddi boyutlara ulaşan haksız bir kazanç söz konusudur. Zaten mevcut olan fiyat haksızlığını ve dengesizliğini, köylü ve üretici aleyhine daha da bozan bir hal söz konusudur. Bu durumun denetimi ve kontrol altına alınarak haksız kazanç sağlayanlar hakkında hemen yasal ve adli sürecin başlatılması gerekirken, Hükümet olayları seyretmekle yetinmektedir. Hükümet yönünden, tam bir acz ve sorumsuzluk hali söz konusudur.

Açıklanan sebepler karşısında aşağıdaki hususların cevaplanmasını talep etmek gereği doğmuştur.

SORULAR) TMO'den ihraç kayıtlı ve DİİB kapsamıyla buğday satın alan kişi ve kuruluşların, alım şart ve kayıtlarına uymayarak, bu mahsulü satarak haksız kazanç sağlamaları neden engellenmemektedir? Devlet bu konuda üstüne düşen denetim görevini neden yapmamaktadır? Neden göz yummaktadır?

Bu olayın takibi ve tahkiki son derece kolay olmasına rağmen neden Devlet asli görevini yapmayarak olayları adeta seyretmekte ve haksız kazanç sağlanmasına göz yummaktadır?

Bu denetim görevini yapmakla sorumlu olan kamu görevlilerinin, bu açık sorumsuz tavırları ve görevden kaçan anlayışları karşısında, gerekli idari ve adli süreci ne zaman başlatacaksınız? Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'nün bu konuda düzenlemiş olduğu 07.04.2005 tarih-2405 sayılı evrakın gereği neden hakkıyla yapılmamaktadır?

Dahilde işleme izin belgesiyle satın alınıp, hiçbir işleme tabi tutulmadan yurt içinde satılan mahsulün tutarı ve sağlanan haksız kazanç miktarı nedir?

CEVAPLAR) Toprak Mahsulleri Ofisinin dahilde işleme izin belgesi (DİİB) kapsamında ihracat sonrası ve öncesi olmak üzere iki türlü satışı bulunmaktadır.

İhracat sonrası yapılan satışlarda; ilgili İhracatçı Birliğinin DİİB kapsamında buğday talep eden firmanın gerçekleştirdiği ihracat miktarı ve buna karşılık alabileceği buğday miktarını Toprak Mahsulleri Ofisine bildirmesinden sonra satış yapılmaktadır. Bu satış

şeklinde sanayici **ihracat öncesinde** hammaddesini kendi imkanlarıyla yüksek fiyatla yurt içinden temin etmekte olup, 27.01.2005 tarih, 25709 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dahilde İşleme Rejimi Tebliği'nin 6. maddesi Eşdeğer Eşya Kullanımı'nın 4. paragrafında; **"Önceden ihracat işleminden sonra buna tekabül eden oranda ithal edilen eşya, belge sahibi firma tarafından serbestçe kullanılabilir...."** denilmekte olup, buna göre sanayicinin TMO'dan aldığı buğdayı yurt içinde değerlendirmesi serbest bırakılmıştır. İç piyasadan aldığı buğday ile mamul madde ihracatını gerçekleştiren firmalar ithal ettikleri buğdayı da dahilde işleme rejimi (DİR) kapsamında yine iç piyasada serbestçe kullanabilme hakkına sahiptir. Bu da göstermektedir ki ihracat sonrası alınan ürünün menşeine bakılmaksızın serbest dolaşıma açıktır.

2004-2005 döneminde, Konya Horozlu işyerinden 5.800 ton, Çumra işyerinden 21.000 ton, Eşmekaya işyerinden ise 854 ton ihracat sonrası DİİB satışı gerçekleştirilmiştir. İhracat sonrası yapılan toplam satışı ise 736.216 tondur.

İhracat öncesi satışlarda ise satışı yapılan buğdayın cari iç satış fiyatlarından teminatı alınmakta olup, süresi içinde mamul madde ihracatı gerçekleştirilmediği takdirde firmadan alınan teminatlar nakde çevrilerek satış iç satış şekline dönüştürülmekte ve bedeli bu şekilde tahsil edilmekte olup, bu nedenle söz konusu buğdayın iç piyasada satışı hiçbir zaman ekonomik olamayacağından ihracat öncesi alınan buğdayların yurt içinde satılması gibi bir durum söz konusu olmamakta ve bu konuda Toprak Mahsulleri Ofisi Dış Ticaret Müsteşarlığı ile işbirliği içinde gerekli takipleri yapmaktadır.

Nitekim piyasada olası spekülasyonların önüne geçmek için, Toprak Mahsulleri Ofisince 07.04.2005 tarihinde Un Sanayicileri Federasyonu, Makarna Sanayicileri Derneği, Yem Sanayicileri Birliği ve Ticaret Borsalarına yazı yazılarak konu hakkındaki gerekli hassasiyet vurgulanmıştır.

Türkiye'nin son yıllardaki buğday ithalatı, mamul madde (un, makarna, bulgur ve bisküvi) ihracatı ve TMO DİİB satış miktarı aşağıda gösterilmektedir.

Yıllar	Buğday İthalatı/ton	Mamul Madde İhracatı/ton	TMO DİİB Satışı/ton
2002	1.116.570	498.088	156.395
2003	1.818.377	912.102	45.838
2004	1.051.773	1.260.174	907.410
2005	-	-	950.000 (ilk 4 ay)

Yukarıdaki çizelgeden de görüleceği üzere, 2004 yılında bir önceki yıla göre buğday ithalatında düşüş olmasına rağmen mamul madde ihracatı artmıştır. Aynı yılda TMO'nun DİİB kapsamındaki satışları da büyük oranda artış göstermiştir. Bu durum sanayicilerimizin DİİB kapsamında buğday ithal etmek yerine TMO'dan buğday alarak, kendi buğdayımızla mamul madde ihracatı yapmayı tercih ettiklerini ortaya koymaktadır. Bu sayede yurt dışına gereksiz döviz çıkışı da engellenmiş olmaktadır.

2005 yılına gelindiğinde DİİB kapsamda yurt dışından buğday ithalatı olmamıştır. TMO'nun DİİB satışları ise ilk 4 ayda 950.000 tonu bulmuştur. 2005 yılında mamul madde ihracatının 1.500.000 ton olacağı tahmin edilmekte olup, sanayicimiz kendi buğdayımızla mamul madde ihracatına devam etmektedir.